

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
«Клінічна психологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю С4 «Психологія», спеціалізація «Клінічна психологія»
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»
Харківського національного медичного університету

У сучасному соціальному контексті, позначеному глибокими трансформаційними процесами, зокрема впливом воєнних подій, гуманітарними викликами та загостренням проблем психічного здоров'я серед різних верств населення, питання професійної підготовки психолога набуває принципово нового значення. Зростання запиту на фахову психолого-психотерапевтичну допомогу, потреба у науково обґрунтованих підходах до роботи з психологічною травмою, посттравматичними станами, психічними порушеннями та девіантними формами поведінки висуває до сучасної вищої освіти підвищені вимоги щодо рівня підготовки фахівців. У цьому контексті особливо актуальною є розробка й впровадження освітньо-професійних програм, які формують психолога як висококваліфікованого фахівця, здатного діяти ефективно в медичних, реабілітаційних, соціальних та освітніх системах.

Освітньо-професійна програма «Клінічна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, реалізована у Харківському національному медичному університеті, враховує актуальні потреби суспільства, запити практичної галузі та стратегічних орієнтирів реформування системи охорони психічного здоров'я в Україні. Її концепція базується на сучасних наукових засадах психології. Водночас програма розроблена з урахуванням позицій і рекомендацій широкого кола стейкхолдерів, серед яких представники медичних закладів, реабілітаційних установ, військових госпіталів, наукових інститутів і здобувачі вищої освіти, що забезпечило її багатoproфільність, практичну релевантність і гнучкість.

Програма вирізняється чіткою логіко-змістовою структурою, внутрішньою узгодженістю між метою, завданнями, компетентностями та результатами навчання. Вона передбачає формування системи знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення висококваліфікованої клініко-психологічної діяльності в умовах багатозначних і непередбачуваних професійних ситуацій. Значна частина змісту орієнтована на засвоєння принципів психологічної діагностики, психотерапії, психопрофілактики, психоосвіти, науково-дослідної та етичної діяльності. Важливим є включення таких навчальних компонентів, як психологія кризових станів, психіатрія, патопсихологія, моделі психотерапії, психосоціальний супровід військовослужбовців, психологія девіантної поведінки, психоосвіта дорослих, що надає змістові наповненості програми виразну прикладну спрямованість.

Особливістю програми є наявність вибірових компонентів, які дозволяють студенту формувати власну індивідуальну освітню траєкторію з урахуванням професійних інтересів. Серед вибірових дисциплін є такі, що репрезентують сучасні напрями клінічної психології, зокрема психологія харчової поведінки, реабілітаційна психологія, психологія залежної поведінки, геронтопсихологія, клінічна арт-терапія, психологія суїциду, профайлінг, сексологія, що забезпечує міждисциплінарність підготовки.

Практичне навчання є вагомим елементом програми і представлено у формі двох послідовних етапів: діагностично-консультаційної практики та переддипломної науково-дослідної практики. Базу практики забезпечують реальне занурення у професійну діяльність клінічного психолога. Серед них є університетська лікарня, центри медичної та психіатричної допомоги, інклюзивно-ресурсні центри, медико-психологічні відділення закладів охорони здоров'я. Таке середовище створює умови для формування у здобувачів

клінічного мислення, комунікативних і діагностичних навичок, здатності до роботи в мультидисциплінарних командах.

Інформаційне, технічне й методичне забезпечення реалізації програми відповідає сучасним вимогам академічної доброчесності та доступності освіти. Університет надає доступ до наукометричних баз, цифрових освітніх платформ, репозитарію навчальних матеріалів, електронної бібліотеки, симуляційних центрів, що дозволяє ефективно організовувати як аудиторне, так і дистанційне навчання. Освітній процес супроводжується використанням інтерактивних методів, тренінгових форматів, кейс-методів, індивідуальних і групових проєктів, що сприяє формуванню професійних компетентностей, заснованих на принципах студентоцентризму й проблемно-орієнтованого навчання.

Загалом слід наголосити, що освітньо-професійна програма «Клінічна психологія» є взірцем сучасного інтегрованого підходу до підготовки фахівців, який ґрунтується на міждисциплінарності, доказовості, етичній відповідальності, соціальній чутливості та інноваційності. Вона формує фахівця, здатного до ефективного вирішення складних клінічних завдань, критичної рефлексії, безперервного професійного розвитку, наукового пошуку й активної участі у розбудові системи охорони психічного здоров'я в Україні.

Завідувач кафедри психології
Черкаського національного університету
імені Б. Хмельницького
д.психол.н., професор

Юлія ЧИСТОВСЬКА

